

„Primorec“ izhaja vsakih štiriinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržai ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petit-vrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. Posamljene številke se prodajajo po 2 kr. Rokopisi se ne vračajo.

Razgled po svetu.

Avstrijske dežele. — (Presv. cesar) je bil po dolgem času zopet enkrat na Ogerskem; v Budimpešti je bil sijajno sprejet. V nedeljo se je vrnil na Dunaj; odpeljal se je takoj dalje v Lince. — Madjarji so se presv. cesarju močno zamerili s svojimi večnimi hujskarijami proti vsemu, kar spominja na Avstrijo in vladarsko hišo habsburško.

— (Nemški liberalci) na Moravskem priredili so več shodov, da bi utrdili svoje stališče, ki jim postaja čedalje ožje. Tudi predsednik poslanske zbornice, baron Chlumecy, stopil je pred svoje volilce ter zagovarjal politiko liberalne leve.

Zunanje države. — (Nemška vlada) je v državnem zboru propadla s svojo vojaško predlogo. S tem je bil sijajno obsojen neznanstveni nemški militarizem. Ta udarec je vlado tako razgrel, da je razpustila državni zbor.

— (Tudi na Francoskem) baje vlada namerava razpustiti poslansko zbornico, kajti ministerstvu je stališče močno spodkopano. Ali si ga utrdi po novih volitvah, je pač veliko uprašnja.

— (Sv. Oče Leo XIII.) namerava izdati novo encikliko na delavce; razglasi se baje prihodnji ponedeljek.

— (V Belgiji) je odstopil vojni minister Pontes; na njegovo mesto prišel je Brassine. Nemiri med delavci so se nekoliko poglobili.

— (V Ameriki) preti vojska med Argentino in Urugvajem.

— (Bolgarski knez) vrnil se je s soprogo po avstrijskih tleh na Bolgarsko. Skozi Carigrad ni šel, kakor je poprej nameraval, ker mu je bilo naznanjeno, da ga Sultan ne vsprejme.

Iz Rima, 3. maja. — Slavnostni dnovi v Rimu so minuli in mesto ima zopet svoj navaden obraz. Pravijo, da je bilo pretekli teden okoli 200.000 tujcev v Rimu. To je pač lepo število in marsikater Rimljan si

je kaj zaslužil, ali za toliko lačnih grl je še vse to premalo. Romarji prihajajo sedaj le bolj po malem sem in koncem tega meseca tudi ti popolnoma izostanejo, ker potem začenja nezdrava doba v Rimu. Dežja ni bilo tu skoraj nič in zato se ozira vse skrbi polno v bodočnost.

Prvi maj je srečno minul v Rimu in menda po vsej Italiji, čeravno so se oblasti zelo bala delavskih izgredey. Rimljane pa tlači sedaj druga nadloga, namreč „influenca“, ki se je precej razširila vsled naglih toplinskih sprememb. Mnogo oseb je za njo zbolelo, vendar pa ni posebno huda in nevarna.

Prevzvišeni knezonadškof goriški in škof tržaški sta bila včeraj v avdijenci pri sv. Očetu in sta mu izročila udanostne izjave goriških županstev, o katerih ste poročali.

V tukajšnji tiskarni „de Propaganda fide“ so natisnili misal in druge obredne knjige v staroslovenskem jeziku s cirilico ter jih razposlali v krško, senjsko in razne dalmatinske škofije. To bo gotovo nov trn za oči vseh tistih, ki so gluhi za zahteve po staroslovenski liturgiji. Vsi taki naj bi blagovolili premisliti, da se nahaja tukaj blizu središča kršanstva, še ne 20 km. od mestnega ozidja, v Grotteferrati samostan črnih menihov bazilijancev po grško-vzhodnem obredu. Vsi menihi so Italijani in iz rimske okolice doma, a vendar bero sv. mašo že od ustanovitve samostana (l. 1004) v grškem jeziku in sedanji papež jim je to z nova potrdil. Le jeden pater, ki je ob enem župnik, bere mašo latinski za mnogobrojne farane, katerih je sedaj že blizu 1600 (nekdaj jih ni bilo skoraj nič).

Tu se ugiba, da postane škof krški kanonik Petris na Čresu, ki je bil že imenovan za pulatskega škofa v Albaniji. O novem zagrebškem nadškofu (dr. Stadlerju?) je zdaj zopet vse tiho.

Tudi Italijani dobé nov drobiž iz niklja, ali veselé se ga nič posebno ne. Se-

daj imajo tu drobiž po 6 cent. iz vseh južnoevropskih, sploh romanskih držav, da celo iz Argentine. Sedaj je vlada prepovedala ves tuj bakren denar in zato je velika nevolja med ljudstvom.

Goriške novice

Odpoved — Visokor. g. grof Žiga Atems se je odpovedal časti mestnega staršine goriškega, ker ne mara sedeti v takej družbi. Pravi imá. Zraven tega imá pa tudi kot občinski staršina v Podgori, v St. Ferjanu in v Ločniku ter s svojim velikim posestvom premnogo drugih opravil, da je treba imeti posebno oduševljenje, ako hoče vršiti dolžnosti mestnega staršine goriškega. Ker vlada pa v mestni hiši družba ljudi, s katerimi je vsako razumno delovanje nemogoče, zato se je odpovedal, kar je povsem modro storil. Zdaj sedita v staršinstva še dva bolj zmerno ali konservativno misleča moža, a tudi ona baje v kratkem odložita to čast. Potem ostanejo naši „patrijoti“ lepo sami med sabo in Gorica bo rešena. Takó so hoteli imeti merodajni krogi in takó imajo. Ne zavidamo jih.

Protiaustrijska demonstracija v Gorici? — „Gazzetta di Venezia“ od 24. apr. pripoveduje, da se je tudi v Gorici obhajala srebrna poroka italijanske kraljevske dvojice. V soboto 22. apr. se je baje zbrala v gledišču cela družba goriških italianissimov v svečani opravi; gospodje in gospé nosili so šopke margerit. Romanca „T'amo tanto“ (ljubim te toli) morala je pevka ponoviti (zakaj? Koga ljubim? Umberta in Margarito?) na kar je dobila šopek margerit. Redarstvo je prepovedalo trakove, ki so krasili šopek; prepovedalo je dalje, da bi igralci nosili šopek margerit. — Takó poroča imenovani beneški list, ki je prejel dopis naravnost iz Gorice.

Pred 20 leti zavezala se je večja družba italijanskih vseučilišnikov v Gradcu, da

Deklamacija

o priliki slavnostnega blagoslovljenja poslopja za „Slogine“ zavode v Gorici.

Kjer bila je pusta ledina poprej,
Osát kjer in trnje sta rasla,
Kjer hrane ni bilo človeku doslej,
Kjer niti žival se ni pasla:

Tod kaže sedaj se ti plodno polje,
Ravnina skrbno preorana,
Gredice in lehe lepó se vrsté,
Za lemežem pride še brana.

Potrebljeno tudi marljivo je vse,
Pripravljeno vse je za setev,
Le seme na njivo vsejati je še —
In setev rodila bo žetev.

A predno iz semena setev zori,
Ki bila bi kmetu po volji,
Mu treba je truda in mnogih skrbij
In dela obilo na polji.

A trudi naj kmet se čez dan in čez noč,
Brezplodna vsa skrb je njegova,
Nebó če odreče mu svojo pomoč,
Če Bog mu ne dá blagoslova. —

Ta njiva, o kateri je govor sedaj,
Poslopje je novo vam to-le,
Je setvi duševni odmenjeni kraj
Slovenske dekliske te šole.

Za setev pripravljeno vse je ta dan,
— Končalo se s trudom je delo —
Bil blagoslov božji zdaj nanje je zván,
Da srečen uspeh bi imelo.

Da bilo pa danes poslopje je to
Posvečeno učnim namenom,
Zahvalo izrekamo danes srčno
Navzočim in drugim Slovenom:

Naj Bog nam dobrotljivi
Pomoč in milost dade,
Da Vaše vse in naše
Spolnile bi se nade.

Ta blagoslov, ki dnes je
Razlit nad to poslopje,
Oplódi uka seme,
Da polno dá nam snopje.

Zaklad da vére trdne
U srcu našem rase,
Nobenim da skušnjavam
Nikdár, nikdar ne vdá se.

Da ljubimo bolj čednost
Ko druge vse zaklade
I vzgajamo da vestno
Kreposti si nasade.

Naj šola ta vzgojila
Krepostne bi mladenke,
Domovju zveste hčere
In vrle mu Slovenke.

Zatorej Bog plačaj dobrotnikom vsem
Vse dobro, kar nam so storili,
V zahvalo obljubo jim to le dajem
Zanjé bomo vedno molili.

se po dvajsetih letih zopet snidejo, in sicer dne 1. maja 1893., da si povejo drug drugemu, kakó so v tem času skušali uresničiti tedanje mlade sanje v korist svojega naroda. Ta shod se je res vršil 1. t. m. Med udeleženci je bilo več mož s Primorskega; iz Gorice dr. Venuti. Vsi dijaki so v domovini zvesto izpolnili mladostno zaprisego, kajti vsi so postali važni člani v društvenem in političkem življenju italijanskem.

Naj bi ta izgled posnemali tudi vsi slovenski visokošolci, ki naj bi se zavezali s trdno obljubo, da bodo vse svoje delovanje posvečevali ljubljenu narodu. Po 20 letih pa naj se zopet snidejo, da se kot resni in izkušeni možje dogovoré za nadaljno prihodnost.

Se že lasajo. — Komaj so naši „liberalni“ mestni očetje sami zagospodarili v mestni hiši, že so si bili v laseh. Zdaj, ko se nimajo več bati odlične manjšine, pojavil se je med njimi razdor med bolj radikalnimi in bolj „zmernimi“ življi. Ta razdor se je pokazal posebno učeraj teden, ko je staršinstvo imelo izvoliti dva podžupana, ki se volita vselej le na eno leto. Doslej sta sedela na teh častnih sedežih gg. dr. Verzeznassi in dr. Nardini. — Predno je župan postavil volitev na dnevni red, izprosil si je besedo dr. Marani, predsednik „Lege Nazionale“, ki je s trpkimi besedami žigosal dosedanja podžupana, češ, da nista bila v nikakem pogledu kos svoji nalogi, da sta le po imenu podžupana, da nista poznala svojih dolžnostij itd. Pri volitvi sta res bila izvoljena Lenassi in Venuti z 13 glasovi od 20, a Verzeznassi je dobil le 12 glasov. Lenassi odkloni izvolitev, ker se ni zlagal z večino, ki je vrgla dr. Verzeznassija, ki je po njegovem mnenju vsega zaupanja uređen mož. Tudi župan izrazi svoje obžalovanje, da dr. Verz. ni bil izvoljen. Na to se je tudi dr. Venuti čutil moralno prisiljenega, da se je odpovedal. Župan pa ni hotel volitve ponoviti, marveč odložil jo je za prihodnjo sejo, ko se duhovi nekoliko poležejo.

Tri porotniške obravnave v Gorici, namreč proti „Soči“, „Rinnovamente“ in Podgorcem, so se vedno predmet ne le razdraženim razgovorom po celi deželi in sploh po Slovenskem, ampak tudi časnikarskim razpravam. „Slov. Narod“ je objavil prav krepka poročila o teh obravnavah. „Slovenec“ je pa poročal le na kratko, a še to tendenciozno, neresnično, zavijarsko, da je na Goriškem zbudil splošno pomilovanje celo pri takih, ki so drugače na njegovi strani. Od večjih nemških listov pisala sta o teh dogodkih posebno obširno in nepristransko „Deutsches Volksblatt“ in „Vaterland“. Prvi je opisal krepko zanimivo obravnavo proti „Rinnovamente“, drugi pa je na kratko, a stvarno in lepó omenjal vse tri.

Poroka. — V sredo 10. t. m. poročil se je gosp. Oskar Gabršček, posestnik, gostilničar in podžupan v Tolminu, z g. čno Leopoldino Konjedič, hčerjo veleposestnika in župana iz Plavij. Rodoljubni mladi zakonski dvojici: Mnogaja ljeta!

Častna komornika. Preč. g. Lovro Rutar, vodja na Sv. Gori, imenovan je bil papeževim častnim komornikom. Značajnemu in iskrenemu rodoljubi, uzornemu duhovniku naša presrečna častitanja k temu zaslužnemu odlikovanju. — Enaka čast je doletela dr. A. Mahnič.

V Solkanu vršila se je učeraj teden dopolnilna volitev I. razreda za obč. staršinstvo. Zadnja „Soča“ je obširneje poročala o izidu. Tudi „Slov. Narod“ je imel že v soboto o tej volitvi obširnejši dopis. „Soča“ in „Narod“ sta po vrednosti zahvalila visokorodne gg. grofe Alfreda Coroninija, Lan-

thierija, Attemsa in Thurna, ker so s svojimi glasovi porazili spletke goriških „Legovcev“ in „Corrierovcev“, in sicer takó, da jim je srce upadlo še pred bojem, vsled česar so vrgli puške v koruzo ter ostali doma. — Zanimivo dalje je tudi to, da „Corriere“ je prejel iz Solkana izviren dopis (od koga, ni težko uganiti), ki se norčuje z duhovščino, z učiteljstvom in z vsemi izvoljenimi staršinami, visokorodne gg. grofe pa brezobrazno napada. Konečno se tolaži, da najmeniški del volilcev ni prišel na volišče, kar treba smatrati kot pomembno demonstracijo. Godi se jim pač kakor onemu lisjaku, ki se je tolažil pod trto, da je grozdje prekislo, — ker ni mogel do njega. Narodni Solkanci naj si zapomnijo ta dopis v lahonskem „Corrieru.“

V Ločniku bodo imeli 23., 24., 25. in 26. t. m. občinske volitve v III. razredu, ker je namestništvo prvo volitev ovrglo vsled mnogoterih nezakonitostij, pri katerih je bajé povsod imela roko umes. „Lege Nazionale“, dasi ni političsko društvo. Prav pametno je, da je ta volitev določena na štiri dni, ker na tak način bo mogoče, ogniti se marsikaterim nepravilnostim in nerednostim. Upamo, da združena konservativno-slovenska stranka popravi pogoške in zamude pri prvi volitvi ter da se o pravem času loti dela z isto ognjevitostjo in vstrajnostjo, kakoršne vidimo v obilni meri pri nasprotnikih.

Iz Avé pri Kanalu sporoča nam župan gosp. Ivan Makarovič, da tamkaj nimajo koz ali runj, kakor smo po ustnih pripovedovanjih nekaterih hribov cy poročali v zadnji „Soči.“ Gosp. župan pa potrjuje, da jih res imajo v Ročinju ter v Ajbi pri Kanalu in da jih je nekdo res zatrosil iz Amerike.

V Dornbergu bila je v nedeljo vinska razstava in veselica ženske podružnice sv. C. in M. Iz Gorice došlo je nad 50 gostov. Obširnejši dopis priobči prihodnja „Soča“.

Umor. — Na predelski cesti blizu vinka med logom in Strmcem je neki „vandrovce“ ubil 9-letno deklico, potem ko jo je posilno oskrnil. Neka žena videla je to peklensko delo od daleč; hudedilnika opisala je takó, da ga oblasti gotovo dobé v pest.

Nova pošta. — Visoko c. kr. ministerstvo je ustanovilo nov poštni urad v Plavah ob Soči. Doslej je pošta šla štirikrat na dan mimo Plavij, a vse pošiljke so hodile v Kanal, kjer so po več dnuj ležale, predno so došle na namenjeni kraj. Zato ste se desekelsko in anhovsko županstvo obrnili najprej na pošto vodstvo, ki je pa bilo nasprotno novejši pošti. Potem je župan in veleposestnik g. Andr. Konjedič podal po poslancu veleč g. dr. A. Gregorčiču novo prošnjo naravnost ministerstvu. Po dolgem zavlačevanju v Trstu je ministerstvo dovolilo ustanovitev nove pošte. Hvala presrečna vsem tistim, ki so se potezali za to prepotrebno pošto.

Z angeljske gore nad Ajdovščino nam pišejo: Dne 5., 6. in 7. t. m. snežilo je v kranjskih hriboh, a prišel je sneg med dežjem tudi do nas, da je pokril s svojo belo odejo vso zeleno naravo; četrti dan je zemlja zmrznila, kar je gotovo v veliko škodo raznim setvam. — Stari ljudje pravijo: Ako se v sušcu grom sliši, v maju zelena tla sneg zapade. Letos je že bilo takó.

Komen, 1. maja 1893. — V zadnji števec „Primorca“ čitali smo opravičene tožbe s Krasa radi javnih plesov, kateri vsestranski škodujejo našemu ljudstvu. Pri nas se je ta stara navada skoro da ne odpravila, imamo pa še eno tudi staro navadico, ki uzroča nepotrebne stroške, strah in izpostavlja ljudi v nevarnost. V mislih imam streljanje s topiči.

Pri pretresanju naših obč. računov spodtikal se je za pregledovanje odbrani odsek nad stroški 30 for. za leto 1892., kateri so se po nepotrebnem izdali za streljanje. — Ker so pa bili stroški resnični, ni moglo slav. staršinstvo drugače, nego to točko letnih izdatkov gosp. županu potrditi, a sklenilo, zapisalo in podpisalo se je na predlog enega sonda obč. sveta, da se nima nikdar in pri nobeni priliki več streljati z ozirom na stroške in nevarnost. Pri nas je pa že od nekdanj bolezni, da se mnogo pametnega sklene, sklepi izvrše se pa polovičarsko ali se celo prezrejo. Isto se je zgodilo tudi v tem slučaju na kvar žepu in ugledu staršinstva. Ker se niso nekateri junaki upali seči v skorej prazno obč. blagajnico, osokolila sta se, se ve da ne iz lastnega nagiba dva „odlična“ moža, ter šla od hiše do hiše prosjačiti novcev za nakup smodnika. Ljudem sta prigovarjala, naj dajo kolikor morejo, na čast božjo in sv. Jurja, našega patrona. Kdo bi ne dal v tak namen beliča, če bi ga tiščal tudi pod deveto kožo?! Tem potem sta nabrala lepo svotico, ki je zadostovala za štiridnevno streljanje in. . . .

Nastaneti sedaj uprašnji: Zakaj ni gosp. župan, kakor je dolžan, točno izvrševal sklepa obč. staršinstva, in za koliko si je sedaj naša občina na dobičku?

Gledé že na nevarnost samo, je jako obžalovati, da še celo boljši krogi to zastarelo navado podpirajo. Ali se ne čita v časopisih premmnogokrat o nesrečah, ki so se pri streljanju zgodile, in pred par tedni smo videli popisane v „Slov. Nar.“ zaporedoma tri strašne nezgode, ki so se pripetile pri streljanju z možnarji, pa tudi „Soča“ je nedavno omenila par enakih slučajev. Tudi domača, kraška zgodovina zna mnogo takega pripovedati, in vsi taki žalostni izgledi ne zmódré še lahkomišelnežev.

Kakor sem že omenil, streljalo se je „na čast“ sv. Jurja pri nas štiri dni ob določenih urah, med tem, ko je prav tukaj in v okolici marsikdo stradal; ali bi ne bilo bolj hvalevredno, da bi bili z onim denarom, ki se je zasmodil, rajši lačne nasitili ali nage oblekli? Ali nimate vsak dan pred očmi revnih, ja tudi stradalajočih solarčkov, katerim vse pomanjkuje. Milostni Bog in sv. Juri „kanoniranje“ ne potrebuje, želita le mnogo pobožnih src. Če se pa res iz prepričanja hočemo žrtovati o posebnih cerkvenih slovesnostih ali o prilikah rojstnega dne ali na imendan presvitlega cesarja itd. itd., položimo na žrtvenik usmiljenja dar vsak po svoji moči, in tem potem si prej zaslužimo pozemsko priznanje in nebesa, nego z brezpomembnim in nevarnim streljanjem.

Če bi kdo ne hotel žrtovati novcev ubožcem, kakor sem prej rekél, ogleda naj se okrog, povsod bo videl nebrojnih potreb. Le naj pogleda na naš zvonik in videl bo, da smo „slavni“ Komenci brez križa, kakor pagani. Imamo tudi druge zavode, ki potrebujejo naše pomoči, in naši slovenski časopisi naš vsak dan opominjajo v imenu ubozih otrok, da položimo kak dar na oltar domovine, to so zavodi društva „Sloga“ v Gorici ali „Družbe sv. Cirila in Metoda“ itd.

Ako bi naši „Komenci“, ki so sedaj skladali za nepotrebni „lukšus“, streljanje, kakor da bi njihove blagajnice bile prenapolnjene, obrnili nabrano svoto, recimo omenjenima društvoma, kako hvaležni bi jim bili nedolžni otrociči!

Ta navada pa ni le pri nas, ampak povsod na Krasu, kar je obžalovanja vredno. Pri tem vidimo in spoznamo potratnost, po drugi strani pa se shajajo gg. župani in na shodih tožijo, kaka revščina da vlada med

njihovimi občinariji, potem peticijonirajo na c. k. finančno ravnateljstvo, fin. ministerstvo in na drž. zbor za odpuščanje davkov itd. V prošnjah se slika strašno ubožstvo itd. Kdo Vam bo kaj dal, ker ste potratni?!

Pravijo, da sem trmast. A na tem mestu slovesno obljudim, da nemudoma opustim to grdo navado in svoje nazore gledé streljanja premenim, prekličem in se udam popolnoma Vašemu prepričanju, samo da mi dokažete moje zmote, in pa, kar je najpomembnejše, koristi streljanja, ki Vas je tako prijetno šegotalo krog srca!

A. Š.

Pogozdovanje Krasa vrši se prav marljivo dalje. V komenskem okraju nasadili so zopet 100.000 drevesc. — Tudi nad Šempasom in Orničami sade prav pridno. Med Divačo in Potočjo je v delu okoli 800 delavcev.

Na beneški stari gori so imeli prvo nedeljo maja slovesnost v čast M. B. Slovenski govornik č. g. župnik iz Prapotna; ljudstva je bila silna množica, med njimi četica briskih pevcev, ki niso molčali. Ta pobožni slovenski narod zasluži pač boljše bodočnost! V Mirniku je neki pristopnik iz Italije s kljukcem napadel g. uč., pa mu ni „ratalo“. — Osoda Babš-eva!

Gradenski.

Iz Tolmina, dne 26. aprila 1893.

V zadnji „Soči“ čitali smo z velikim veseljem dopis iz tolminske okolice, koji bodé vsak rodoljub odobraval in sevé tudi vsi neodvisni tolmiški tržani. Nekaternikom je sicer „en malce“ razdražil rahločutne živce; dokaz, da je ubral g. dopisnik pravo strano. Slišimo, da se je od nekatere strani pričela stroga preiskava ter da so se na vse strani razposlali „lovski psi“, ker bi radi „zgruntali“, kdo se je toli „nesramno“ in „predrzo“ potegnil za narodno lice našega trga.

Izrazili so se celo, da mi Slovenci ne moremo živeti „brez drugih.“ O risum teneatis amici, ali po naše: Prijatelji, zdržite se smeha! — začuvši tako gorostasnost.

G. dopisniku — škoda, da ga ne poznamo vsi osebno — pa bodi v zadoščenje in tešilo, da se vsi strinjamo z njim, kar nas je pri nas neodvisnih, in da smo mu zelo hvaležni, ker se je upal dregnuti v srčenovo gnezdo. Prav rezko je povedal žalostno resnico, kako bi nekaj oseb s pomočjo sicer dobro delujočega olupševalnega društva rado dalo našemu čisto slovenskemu Tolminu dvojezično lice.

Lahko bi se mislilo, da smo mi Tolminci res takega mišljenja; ali temu ni tako. Tudi Tolmin se je vzbudil iz narodnega spanja ter hoče stopiti v krog odločno narodnih trgov, ne boječ se nikakih uplivov. Že lépo število, da večina tržanov nas je, ki nismo voljni več hlapčevati tujemu nasilstvu. *)

Tolminci! Združimo se vsi v eno neodvisno narodno stranko, pusteči na strani vse malenkostne osebne mirnje!

*) Tako hlapčevanje je pač čisto nepotrebno, nenaravno in za domačine nečastno. Ne vemo, koliko se more govoriti o takem hlapčevanju v Tolminu; toda, ako ga je kaj, je le še ostanek iz tistih „dobrih starih časov“, ko je en sam birič ugnal cel okraj v kozji rog. Dandanes so nastopili drugačni časi, ko tuji prav radi prihajajo med nas zaradi nas; nismo torej mi zaradi njih na svetu, pač pa je narobe rešeno. Ako pridejo torej med nas s trebukom za kruhom, morajo se uživati v naše društveno in tudi narodno življenje; ne pa da bi uganjali na naših tleh tujo, našemu mišljenju in čustvovanju nasprotno politiko. Tako je tudi v Tolminu. Tolminci morajo samo hoteti, složni morajo biti, vsi odkritosrečno zavzeti za narodno čast in lice svojega lepšega in prijaznega trga, pa se razbijejo v nič vsi naklepi tistih tujcev, ki hočejo Tolminu pritisniti pečat nepotrebne in za ves tolmiški okraj žaljive — dvojezičnosti. Uredništvo.

Vzvišena ljubezen do našega naroda more nas vse zjediniti. Pokazimo pri prvi priliki, da smo res neodvisni narodnjaki, ki se ne vdajo nikakoršnim pretijam. Ako rešimo svojo narodno čast, spoštovala nas bode vsa domovina. Podajmo si torej roke in zložimo se v neodvisno narodno stranko!

Neodvisen naroden Tolminec.

Iz Brd, 24. aprila. Slovenskega Jezza odbor je bil sklenil poslati svetemu Očetu Papežu čestitko zarad 50 letnice Njegovega škofovstva. Ta sklep izvršiti se je odkladalo, dokler ni slovenskih romarjev železni vlak odpeljal v Rim. Dne 11. t. m., v god sv. Leona pap., ki je zmagal vojskovodjo Atilo, izvršil se je oni sklep.

Čestitka se je glasila v latinskem jeziku, a prevod je ta: **Sveti Oče!** Ljubezni sinovske navdušeni slavili smo dne 19. februarja t. l. škofovski jubilej Vaše Svetosti, Boga predobrega hvaleči, ker je bila dana Vašej Svetosti izredna milost, nositi sladkobno pa hrabro škofovski jarem in butaro papeštva — skozi toliko let — v blagor različnih ljudstev, ki so od vsakega jezika in naroda poklicana v edinost, ne sicer jezika, ampak vére.

Zdaj pa čestitamo Očetu narodov, učedemu nas vse s prijaznimi pisanji, ter čestitamo Očetu vseh Slovanov, ki narodu je našemu podaril „Velik dar“ (Grande munus)!

Ljubezen in zvestoba obljudujemo; srce in um pa v nebesa povzdiguje vsaki dan petdesetletnice proseei: Naj da Bog vselej, da bi vspeli imela Svetosti Vaše pisma in vsa dela! Naj zjedini vera vse Slované, ter blagoslovi nas kot zmagovalce —

Papež Lev!

Biljana dne 11. aprila 1893.

Za društvo katoliško-politično „Slovenski Jez“ predsednik A. Ž.

Ta čestitka je prišla v Rim, ko so bili slovenski romarji tam. Kljub mnogim opravkom dal je kardinal Rampolla hitro odgovor na to čestitko.

Odgovor glasi se v prevodu takó-le: Prečastitemu gospodu Andreju Žnidarčiču, vikariju in predsedniku društva „Slovenski Jez“ v Biljani.

Prečastiti gospod! — S prijaznim in zadovoljnim srcem sprejel je Presveti Gospod Lev XIII. čestitke in udanostne izraze tvoje in društva, kateremu predseduješ, izražene v pismu, od dne 11. aprila, ter se je veselil, ker ste tudi vi svoje glasove združili z Njegovimi, ko je hvalo dajal Rešitelju Bogu, ker je do konca 50-tega leta od začetega škofovstva srečno došel.

Nadeja se Njegova Svetost, da bode Vaše društvo zmiraj ustrajno v to delovalo, kar bi pospeševalo verstva rast in Cerkve čast, ter Vam darove nebeske milosti prosee podeli prav ljubeznivo apostolski blagoslov.

To jaz Tebi naznahujoč po ukazu svetega očeta veselim se izraziti čute resničnega spoštovanja.

Rim, dne 17. aprila 1893. Kard. Rampolla r. s.

Društveniki „Slovenskega jez“ hoče mo biti za to hvaležni, ker Rim je tudi za nas.

Gradenski.

Zahvala. — Podpisani odbor izraza tem potom najtoplejo zahvalo dornberskim in prvaškim pevcem, njih voditelju, gospe, gospicam, gospodom, ter vsem, koji so pripomogli, da se je prva podružnična veselica dne 7. t. m. sijajno izvršila. Nadalje bodi hvala vsem odličnim gostom iz Gorice in drugod, ki so nas vkljub neugodnemu vremenu počastili.

Ženska Dornbersko-Prvaška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.

Ostala Slovenija

Iz Trsta, 7. maja. (Pred volitvami). — Takó živahnega volilnega gibanja ni bilo še v Trstu, nego je letos.

Kakor pri vas v Gorici imamo tukaj tri stranke. Gospodujoča stranka jedo sedaj bila liberalna, ali kakor mi pravimo: v njej so sami „rudečkarji.“ Druga stranka je konservativna, ali z domačimi besedami: rumena stranka.

Te dve stranki borile se bodeta sedaj in znalo bi se izgoditi, da zmaga rumena.

Tretja stranka je slovenska, ki ima iz okolice svoje zastopnike. Ta najmanjša stranka boriti se mora proti rudečkarjem in proti konservativcem, ker tudi zadnji so baš tako rudeči, kakor prvi, kadar gre za svete pravice ubogih Slovencev Trsta in okolice.

Naš okoličan bil je od nekdanj sem uzo-reh v volilnem boju, od nekdanj sem imel ni nikakega zaupanja v može, katere sta mu silili nasprotni mu stranki, temveč volil je zastopnika svoje krvi, svojega mišljenja. Dasi ubog, vendar prodal ni nikdar svojega značaja, temveč vedno je stal trden kot skala in ni ga upognilo nikako sredstvo.

Zato pa lahko mirnim srcem čakamo na izid volitev v okolici, ker prepričani smo, da okoličan voli le onega zastopnika, kojega mu priporoča političko društvo „Edinost“. (Zamorski).

† **Jožef Cimperman.** — Sinoči teden umrl je v Ljubljani odlični slovenski pesnik in pisatelj J. Cimperman v 47. letu svoje dobe. Rodil se je v Ljubljani dne 19. februarja l. 1847.; stariši bili so preprosti kmetje. V 13. letu zadela ga je velika nezgoda, da je ohromel; noge in roke postale so mrtvo-udne. Roki je mogel s težavo premikati le v zapetju. — S šolanjem bilo je zategadel pri kraju, kajti navezan je bil edino le na stol, sobo in posteljo; niti jesti ni mogel sam. Toda to velikansko nesrečo prenašal je voljno; njegov krepek duh premagal je vse ovire. Z bratom Franom, ki je bil tudi duhovit pesnik, učil se je zasebno gimnazijskim naukom; pozneje je s prijateljem Ivanom Gornikom preučil grške in latinske klasike, književnost nemško, slovansko, francosko, italijansko in tudi angleško. Čudovita pridnost in nadarjenost! Takó si je osvojil trdno podlago samostojnemu književnemu delovanju.

L. 1865. stopil je prvič v javnost in sicer s pesmijo „Domovini“. Od tedaj je neprestano deloval na pesniškem in pisateljskem polju. Sodeloval je pri raznih leposlovnih listih, prevajal je igre za „Dramatično društvo“ (vseh menda 22) ter opravljal tiskarske korekture raznim književnim zavodom in podjetjem, da sije s tem — sluzil vsakdanjega kruha. Njegovih poezij je prav veliko; izdal je tudi dve zbirki. Čuditi se moramo, kakó si je mož v tih za-duhli sobici, kjer je bil priklenjen vse svoje življenje, ustvaril svet in življenje za poezijo.

Pogreb vršil se je v nedeljo popoldne. Položili so ga v isti grob, kjer že 20 let počiva njegov starejši brat Fran. Slovesnost pogreba kazala se je skoro edino le v ogromni udeležbi občinstva; posebno dijaki — veselo znamenje! — so se udeležili v obilnem številu. „Ljubljanski Sokol“ udeležil se je z zastavo; enako pevsko društvo „Slavec“, ki je bilo pred hišo in na pokopališču. Krsta bila je preprosta; nosili so jo pogrebci nekega zasebnega društva. Vencev ni bilo skoro nič. Nismo za potratnost z venci, ali kar mora biti — mora! „Dram. društvo“, za katero je pokojnik veliko delal, ni strilo svoje dolžnosti. Tolikorse nam

je vredno zdelo, da opomnimo, pa — brez zamere.

Slava spominu ženjalnega trpina!

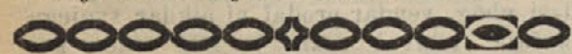
Zakaj je vlada razpustila mestni zastoparjaški? — To uprašanje je še vedno na dnevnem redu. Najnavadnejša govorica je ta:

Mestni zastopniki bili so dogovorjeni, da pošljejo laškemu kralju spomenico s podpisu vseh zastopnikov.

Nekaj dni pred praznovanjem srebrne poroke laškega kralja predlagal naj bi tržaški župan, naj mestni zastopar dovoli 30.000 lir za neko ustanovo, ki bo spominjala tržaške potomce na ta velik praznik laškega kralja. Vlada je baje prišla na sled tem nakanam in zato je razpustila mestni zastopar, ker za marsikoga bi ne bilo preveč veselo, ako bi zagnali vsi avstrijski listi hrup, češ, glejte kaj se vse godi v Trstu za sedanje vlade.

(Zamorski.)

V Vipavi bo v nedeljo 14. t. m. ob 3½ popoldne v „Vipavski Čitalnici“ volilni shod, kateri je sklical državni poslanec gosp. Andrej Ferjančič, da bo poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

Tri porotniške obravnave proti

„Soči“, „Rinnovamentu“ in Podgoreem izidejo v posebni knjižici, ki se bo prodajala po

35 kr.

Naročila prejema uredništvo „Soče“. Čisti dobiček se porabi za pokritje stroškov tiskovne pravde proti „Soči“; ako bi pa to ne bilo potrebno, izroči se „Sloginim“ učnim zavodom. — Ker bo ta knjižica na vse strani prav zanimiva slika naših odnošajev, vabimo vse svoje prijatelje, da bi blagovolili nabirati naročnikov na njo.

Zahvala.

Podpisano županstvo prejelo je od neimenovanega dobrotnika 50 gld. za uboge v tej občini. Podpisano županstvo šteje si v dolžnost, tem potem zahvaliti se neimenovanemu dobrotniku za veliko-dušni dar, ter v imenu obdarjencev izreči stoterni: Bog plati!

Županstvo v Cerknem, 9. maja 1893.

Jakob Tušar župan.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček
Tiska A. M. Obizzi v Gorici.

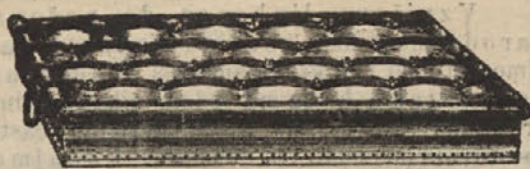
Oklic in naznanilo.

Ker mi vsled naznanila v 16. številu „Soče“ od vseh strani prihajajo mnogobrojna popraševanja po uzorcih raznih knjižic, katerih razpošiljanje uzroča precejšnje stroške in zamudo časa, naznanjam tem potom vsem onim čast strankam, ki so me da zdaj podpirati blagovolile, ter vsem onim p. n. gosp. učiteljem, trgovcem itd. ki bi me znali cenjenimi naročili počastiti, da izdelujem šolske knjižice, bodisi v obliki ali črtanju, povsem slične navadnim „Grubbauerjevim“ knjižicam.

Edina razlika da so moje knjižice iz boljšega materiala in mnogo ceneje

Prodajalnica papirja in šolskih pripomočkov v Gorici

Ant. Jeretić

11 goldinarjev franko do vsake železniške postaje na Goriškem poslan, ako se naročnik skliče na ta časnik, stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljšje tvarine narejeni, imajo po 30 dobrih vezanij, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15 — 20 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postreže v notranji luči. Ako se torej dobi za 11 gld. dober, franko doposlan, tapciran modroc na plersih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kakor žičaste žimnice, slamnice itd., kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo ne vstrežajo.

ANTON OBREZA,

tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove
ulice 4.

Ta domača, edina narodna trdnica te stroke na Slovenskem bodi slav. občinstvu najbolje priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastoj in franko. Hitra in poštena postrežba, nizke cene posebno pri bališčih in obširnejih naročilih.

otročji vozički

jako elegantni, fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rdeče, modro, sivo in olivno po gld. 5.59 6.—, 7.—, 8.— 9.— 10.— in višje po vsaki ceni do 25 gld.

Pri meni je najcenejši

kraj za kupovanje tročjih vozičkov.

IVAN PEČENKO

veletržec z vinom (na debelo)

v Vrtni ulici št. 8

(poleg ljudskega vrta na desno)

prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska, istrijska in dalmatinska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Peter Birska

gostilničar pri veliki cerkvi

(Corte Caravaggio št. 4)

priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Peter Mozetič

mesar

na voglu Stolne in Nunske ulice v Gorici priporoča se svojim rojakom, zagotavlja kolikor mogoče dobro postrežbo po zmernih cenah.

Jos. Fon

krčmar

pri solkanski mitnici na desni toči izborna domača vina.

Anton Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani (v hiši „Matica Slovenske“) ima prodajalnico šolskih in drugih knjig ter vseh šolskih in pisarniških potrebščin.

Jožef Novič

krojač

v Gosposki ulici št. 73.

Ivan Mežnar

gostilničar „al Corso“

na cesti Franca Jožefa št. 36 priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk. Toči dobra domača in laška vina, izvrstno pivo, ima dobro kuhinjo, vedno sveže kranjske klobase itd., vse po zmernih cenah.

Kavarni „Commercio“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisov v raznih slovanskih jezikih. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar.

Adolf Hauptmann

tovarna

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani, ob vogalu Reseljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

Jernej Kopač

na Solkanski cesti 9.

izdeluje vsakovrstne voščene sveče, in vseh vrst medeno pečivo V Gorici prodaja te sveče

Karolina Riesner v Nunki ulici, ki izdeluje in prodaja tudi mrtvaške vence, cvetlice in druge podobne reči.

Ivan Druffa

na Travniku

ima bogato zalogo vsakovrstnega

USNJA

ter raznega orodja in potrebščin

za čevljarje

Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“

za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima

DOMAČO KUHINJO

Cene prav zmerne

Anton Obidič

čevljar

v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Howanski

čevljar

preselil se je v gledališki ulici št. 15.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu

ima zalogo

STEINFELDSKEGA PIVA.

v sodčkih in steklenicah ter žita, moke in otrobij.

Staroznana gostilnica

„pri Lizi“

v Kapucinski ulici (Rabatišče) št. 2 ima zdaj v najemu

Franč Bizjak,

ki toči izborna in naravna vina, ima dobro domačo kuhinjo ter sobe za prenočišča. Cene so zmerne. Tukaj je shajališče Slovencev iz spodnje Vipavske doline.

Anton Fon

v Semeniški ulici

ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter

gostilnico.

Toči vedno dobra in naravna vina.

Franč Jakil

na sredi Raštelja št. 9 ima

ZALOŽNICO USNJA, katero prodaja na drobno in na debelo.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, po prej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina.

1. Cej

gostilničar

v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

A. Howanski

na Travniku št. 22

prodaja koške, pletenice itd. na drobno in na debelo.

Karol Drašček

pek

Riva Corno št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Prodajalnica

in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in z dežele.

Anton Koren

trgovec poleg gostilne „pri zlatem levu“ (al leon d'oro) v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga za vsak stan, kakor tudi gotovih oblek. Daje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in srebrne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po zmernih cenah.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna

domača vina

bela in črna istrijska

ter

bela dalmatinska.

Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici.

Prodaja na debelo

Ant. Kustrin

v hiši dr. Lisjaka v Gosposki ulici št. 23, ima

prodajalnico

za kavo, sladkor, moko, olje, riž in vsakovrstne jestvine na drobno in na debelo. Zunanja naročila se točno izvršujejo.